

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 259.314 van 28 maart 2024
in de zaak A. 240.765/X-18.534**

In zake:

1. S.D.
2. H.G.
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Simon Bekaert
kantoor houdend te 8700 Tielt
Hoogstraat 34
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de GEMEENTE RUISELEDE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Bart Martel, Kristof Caluwaert en Quinten Jacobs
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij:

de GEMEENTE WINGENE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Rasschaert
kantoor houdend te 9620 Zottegem
Gentse Steenweg 323
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 18 december 2023, beoogt de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de gemeenteraad van de gemeente Ruiselede van 19 oktober 2023 tot goedkeuring van het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging van de gemeente Ruiselede met de gemeente Wingene.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Met een verzoekschrift van 5 februari 2024 heeft de gemeente Wingene gevraagd om in het administratief kort geding te mogen tussenkomen.

Eerste auditeur Iris Verheven heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 maart 2024.

Kamervoorzitter Johan Lust heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Simon Bekaert, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaten Bart Martel en Quinten Jacobs, die verschijnen voor de verwerende partij en advocaat Ruben Merckx, die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Iris Verheven heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Juridisch kader en feiten

3. Het decreet van 22 december 2017 ‘over het lokaal bestuur’ (hierna: decreet lokaal bestuur) regelt in deel 2, titel 8, de vrijwillige samenvoeging van gemeenten.

In een eerste fase maken de gemeenteraden hun gezamenlijke intentie tot samenvoeging kenbaar aan de Vlaamse regering met een gemotiveerde principiële beslissing (artikel 345 van het decreet lokaal bestuur).

In een tweede fase keuren de gemeenteraden een gezamenlijk voorstel tot samenvoeging goed en dienen ze dat in bij de Vlaamse regering (artikel 347 van het decreet lokaal bestuur). Vanaf dit gezamenlijke voorstel begint een periode waarin alleen maar handelingen kunnen worden gesteld die betrekking hebben op de lopende zaken (artikel 349 van het decreet lokaal bestuur). Handelingen die daar niet toe behoren, “worden gesteld na een verplicht overleg tussen de gemeenten”. Bij onenigheid tussen de gemeenteraden wordt het geschil door de Raad van State beslecht.

In een derde fase, ten slotte, kan de Vlaamse regering het voorstel tot samenvoeging bij het Vlaams parlement indienen als ontwerp van samenvoegingsdecreet (artikel 348 van het decreet lokaal bestuur).

4.1. Mede op initiatief van eerste verzoeker wordt op 27 november 2022 te Ruiselede een volksraadpleging georganiseerd over de vraag of de gemeente moet fusioneren met de gemeente Wingene. Van de 1.917 inwoners – 34,94 % van het totaal aantal inwoners – die aan de volksraadpleging deelnemen, stemt 91,44 % neen.

4.2. De gemeenteraad van de gemeente Ruiselede hecht op 19 december 2022 zijn principiële goedkeuring aan een vrijwillige samenvoeging van de gemeente met de gemeente Wingene.

4.3. Op 19 oktober 2023 beslist de gemeenteraad van de gemeente Ruiselede tot de goedkeuring van het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging van de gemeente Ruiselede met de gemeente Wingene. Deze beslissing is het voorwerp van de onderhavige vordering.

Op 23 oktober 2023 beslist de gemeenteraad van de gemeente Wingene in dezelfde zin.

4.4. Op vraag van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen heeft de afdeling Wetgeving van de Raad van State op 16 januari 2024 advies uitgebracht over een voorontwerp van decreet ‘over de vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Ruiselede en Wingene en tot wijziging van de bijlage bij het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, wat betreft de opheffing van de samen te voegen gemeenten en het invoegen van de nieuwe gemeente’.

De Vlaamse regering heeft hierover op 6 februari 2024 een ontwerp van decreet ingediend bij het Vlaams parlement.

IV. Tussenkoms

5. De gemeente Wingene vraagt op goede grond in de procedure te mogen tussenkomen. Haar belangen zijn er evident bij betrokken.

V. Schorsingsvoorwaarden

6. Krachtens artikel 17, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring en dat er minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden.

VI. Voorwaarde van de spoedeisendheid

Standpunt van de partijen

7. Om de spoedeisendheid te staven verwijzen verzoekers, die zich rechtstreeks door de bestreden beslissing geraakt noemen, in de eerste plaats naar de uiteenzetting van hun belang. Daarin betogen zij dat een fusie de kieskring wijzigt waarin tweede verzoeker – gemeenteraadslid en kandidaat voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2024 – verkozen moet geraken, evenals het aantal verkiesbare plaatsen voor de gemeenteraad en het aantal kandidaten op de gemeenteraadslijst. Een fusie heeft ook een grote financiële en strategische impact, is onder meer bepalend voor de verschuldigde belastingen en zal gevolgen hebben voor de diverse premies en subsidies die afgeschaft of gelijkgeschakeld zullen moeten worden. Voorts is het functioneel belang van tweede verzoeker geschonden.

Vervolgens betogen verzoekers dat zij een ernstig nadeel zullen ondervinden bij gebrek aan een uitspraak vóór de *deadline* van 1 juni 2024:

“Uiterlijk op 1 juni 2024 wordt definitief en onherroepelijk vastgelegd of de gemeenteraadsverkiezingen worden georganiseerd met een ééngemaakte kieskring en ééngemaakte kieslijsten Wingene-Ruiselede (Art. 4, §3 decreet lokaal bestuur *juncto* art. 7 lokaal en provinciaal kiesdecreet).”

Ten slotte argumenteren verzoekers dat “een schorsing geen enkel ernstig nadeel [berokkent] aan verweerster”.

8. De verwerende partij werpt onder meer tegen dat verzoekers blijkbaar in essentie willen vermijden dat de fusiegemeente tot stand komt en dat de verkiezingen voor die fusiegemeente plaatsvinden en voorbereid worden. De nieuwe gemeente komt echter niet tot stand als gevolg van de bestreden beslissing, maar pas ten gevolge van het samenvoegingsdecreet. Ook de organisatie van de verkiezingen met het oog op de samenstelling van de nieuwe gemeenteraad van de nieuwe gemeente veronderstelt dat er een samenvoegingsdecreet is waarmee een

nieuwe gemeente wordt opgericht. De grieven van verzoekers in dat verband vloeien geenszins voort uit de bestreden beslissing. Verzoekers kunnen zich niet baseren op een nadeel dat niet rechtstreeks uit het bestreden besluit voortvloeit om het spoedeisend karakter van hun vordering te rechtvaardigen.

9. De tussenkomende partij meent dat verzoekers zonder belang zijn, onder meer omdat de bestreden beslissing nog geen gevolgen heeft “aangezien er enkel een periode van lopende zaken start”. Er kan volgens de tussenkomende partij niet worden gesteld dat er een risico bestaat op een zeker nadeel. Het nadeel berust op een nog te nemen beslissing, meer bepaald moet het Vlaams parlement nog beslissen en het fusiedecreet al dan niet goedkeuren.

Beoordeling

10. De bestreden beslissing is in wezen alleen maar een voorstel tot samenvoeging aan de Vlaamse regering, die het als ontwerp van samenvoegingsdecreet kan indienen bij het Vlaams parlement (artikel 348 van het decreet lokaal bestuur). Het laat die regering en het Vlaams parlement in rechte geheel vrij.

Daaruit volgt dat verzoekers, om de urgentie van hun vordering tot schorsing van het voorstel tot samenvoeging aannemelijk te maken, die spoedeisendheid niet met goed gevolg (alleen) kunnen onderbouwen met de nadelen die zij beweerdelijk zullen ondervinden ten gevolge van de samenvoeging. Het verband tussen het bestreden voorstel en die nadelen is uit juridisch oogpunt onvoldoende.

11. Wat de zogenaamde “*deadline*” van 1 juni 2024 betreft, schrijft artikel 4, § 3, eerste lid, van het decreet lokaal bestuur voor wat volgt:

“Uiterlijk op 1 juni van het jaar waarin de gemeenteraadsverkiezingen zullen plaatsvinden, stelt de Vlaamse Regering een lijst op van het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden per gemeente op basis van de bevolkingsaantallen van de gemeenten. Het inwonertal dat in aanmerking wordt genomen, is het aantal personen dat ingeschreven is in het

rijksregister van de natuurlijke personen en dat op 1 januari van het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen zijn hoofdverblijfplaats in de desbetreffende gemeente had. Ingeval een gemeente een principiële beslissing tot samenvoeging aan de Vlaamse Regering heeft kenbaar gemaakt, vermeldt de Vlaamse Regering desgevallend in de lijst van het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden ook het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden van de nieuwe gemeente, op basis van de som van de bevolkingsaantallen van de samen te voegen gemeenten. Vanaf de inwerkingtreding van het samenvoegingsdecreet wordt in deze lijst het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden, vermeld voor de samengevoegde gemeenten, opgeheven en is enkel het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden van de nieuwe gemeente geldig.”

Artikel 7,§ 1, van het lokaal en provinciaal kiesdecreet van 8 juli 2011 zegt het niet anders.

Welk ernstig nadeel verzoekers in dit licht ten gevolge van specifiek de bestreden beslissing dreigen te lijden, doordat 1 juni 2024 nabij is, wordt door hen niet met een minimum aan precisie geconcretiseerd en inzichtelijk gemaakt.

12. Evenmin leggen verzoekers genoegzaam uit in welk opzicht de schending van het functioneel belang van tweede verzoeker tot urgentie zou nopen.

13. Of een schorsing wel of niet van aard is “ernstig nadeel [te berokkenen] aan verweerster” is irrelevant om uit te maken of verzoekers ervan kunnen overtuigen dat er met hun vordering tot schorsing spoedeisendheid is gemoeid.

14. Samengevat, blijkt niet dat is voldaan aan de cumulatieve grondvoorwaarde van de spoedeisendheid.

Deze vaststelling volstaat om de vordering in haar geheel te verwerpen.

BESLISSING

1. Het verzoek van de gemeente Wingene tot tussenkomst in het geding wordt ingewilligd.

2. De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op achtentwintig maart tweeduizend vierentwintig, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Jan Clement,	staatsraad,
David D’Hooghe,	staatsraad,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Johan Lust